

En kärra med pengar gav kreditvärdighet

Bröderna Berglund från Sandhem ville gärna framstå som enkla och bondska samtidigt som de i mitten av 1800-talet köpte upp gårdar i Tidaholmstrakten.

Vid en auktion på Mosseberg var det rentav så att man ifrågasatte Anders Berglunds soliditet i samband med några köp, men de funderingarna kom av sig när brodern Gabriel dök upp med en kärra full av pengar.

BÖCKER

Titel: GimmeneAB 100 år.
En krönika om ett bolag, en gård och en släkt.

Författare: Sverker Björling.

Förlag: Skriftmakarna.

Antal sidor: 151 sidor i litet format med många gamla bilder.

Under andra halvan av 1800-talet ägdes Gimmene, söder om Tidaholm, av en son till Anders Pettersson Berglund men den här krönikan kretsar länge främst kring denne sons, David Wilhelms, barn. Äldst i syskonskaran var Carl som år 1898 återvände hem för att hjälpa pappa med gården och fortsatte med skötseln efter faderns död. 1908 bildades Gimmene AB, en lite märklig transaktion för en gård men förmodligen handlade det om att de andra syskonen skulle få bättre inblick i hur Carl skötte deras arv. Och Gimmene var förstås inte bara en gård. Där fanns ett brännvinsbränneri med tillhörande jästfabrik, kvarn,

textilmanufaktur och en del annat smått och gott.

Mångsysslare

Boken är skriven av en dotterson till en av bolagets grundare och han har botaniserat flitigt i källmaterialet. Man får alltså veta mycket om bolaget under det gångna seklet, men än intressantare är förstås människorna, och då i första hand Carl Berglund. Inte nog med rätt han länge skötte det mesta på Gimmene med alla underlydande småföretag, han hann också skriva det upprop i tidningen Landsbygden som lade grunden till Bondeförbundet, det vill säga dagens regeringsparti Centern. Men själva uppbyggnaden av partiet sköttes av andra, och det framgår att Carl under åren hade många kontroverser med redaktörerna på tidningen. Och bakgrunden till bildandet av aktiebolaget verkar också ha varit att Carl inte riktigt drog sams med sina syskon. Över huvud taget ansågs nog Carl vara en kontroversiell person. Märkligt nog hann han utöver allt jobb på hemmaplan se sig om i världen, till exempel arbeta och studera i USA, Tyskland och Sydafrika.

Kanske var detta ett släktdrag. Mamma, Sofia, Fiken kallad, höll sig ständigt på sin kant gentemot maken och det sägs att hon aldrig delade sängkammare med honom. Någon gång måste de förstås ha mötts för de fick tolv barn.

Men mest handlar boken om affärerna, oftast kommer dessa förmodligen mycket spännande människor i berglundska släkten i bakgrunden.

Hans Menzing